

Červen 2017

Škola ochrany osobních údajů

advokátní kanceláře Balcar, Polanský & Spol. s.r.o.

Nařízení EP a Rady (EU) 2016/679 z 27. dubna 2016, tzv. Všeobecné nařízení o ochraně údajů („Nařízení“) zrušilo směrnici 95/46/ES („Směrnice“), která je nyní transformována do českého právního řádu zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vstoupí v účinnost dnem 25. května 2018, kdy se stane přímo účinným rovněž v České republice a dotkne se všech, kteří osobní údaje zpracovávají, jakož i fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou předmětem zpracování, tedy téměř každého.

Vzhledem k dosud nejvýznamnější legislativní změně evropského rozměru v oblasti ochrany osobních údajů Vám s týdenní frekvencí přinášíme pravidelné informace pro snadnější a efektivnější orientaci v množství povinností, které Nařízení přináší.

Pokud si přejete odebrat Školu osobních údajů přímo do Vaší e-mailové schránky, prosím přihlaste se na adrese office@bapol.cz, popř. na tel. čísle +420 251 009 111.

Lekce 14 z 16

Právní ochrana

V textu se dozvíte:

Důležité změny

Subjekty údajů (v některých případech také jiné osoby, např. správci) mají k dispozici následující prostředky právní ochrany:

- právo podat stížnost u dozorového úřadu;
- právo podat žalobu vůči rozhodnutí dozorového úřadu;
- právo podat žalobu vůči správci nebo zpracovateli;
- právo na náhradu majetkové i nemajetkové újmy.

Compliance: Akční plán

- Správci a zpracovatelé by si měli účinnými smluvními prostředky podrobně mezi sebou vymezit rozsah povinností, sankce za jejich porušení, způsob řešení sporů a vztahy odpovědnosti vůči subjektům údajů.
- Společní správci by si měli dohodnout rozsah svých povinností k dosažení souladu s Nařízením, rozsah odpovědnosti za porušení Nařízení, způsob řešení sporů a způsob náhrady odpovědnosti za škodu (újmu).

K právní ochraně

Právo podat stížnost u dozorového úřadu

V první řadě Nařízení přiznává subjektu údajů právo podat stížnost u dozorového úřadu, pokud se domnívá, že zpracování jeho osobních údajů je v rozporu s Nařízením. Účelem tohoto právního prostředku je ochránit práva, která Nařízení přiznává subjektům údajů, před porušováním správci nebo zpracovateli.

Jak jsme uvedli v Lekci 13, mohou zpracovatelské operace správce podléhat minimálně dvěma dozorovým úřadům, a to úřadu příslušnému podle místa sídla správce, nebo vedoucímu dozorovému úřadu, příslušnému k dohledu nad zpracovatelskými operacemi správce nebo skupiny správců v rámci Unie.

Pro usnadnění přístupu subjektů údajů k dozorovému úřadu, Nařízení stanoví, že subjekt údajů může podat stížnost u dozorového úřadu především v členském státě svého obvyklého bydliště, místa výkonu zaměstnání nebo místa, kde došlo k údajnému porušení.

Dozorový úřad je povinen prověřit událost, která je předmětem stížnosti, tj. zjistit, zda k porušení skutečně došlo, a pokud ano, zajistit nápravu. Dozorový úřad, u něhož byla stížnost podána, je následně povinen informovat stěžovatele o postupu v řešení stížnosti a o jeho výsledku, jakož i o možnosti soudní ochrany (viz níže).

Je-li v dané věci zapotřebí další šetření nebo koordinace s jiným dozorovým úřadem, měl by být subjekt údajů informován průběžně. S cílem usnadnit podávání stížností by měl každý dozorový úřad přijmout určitá opatření, například poskytnout formulář pro podání stížnosti, který lze vyplnit i elektronicky, bez vyloučení dalších komunikačních prostředků.

Právo na účinnou soudní ochranu vůči dozorovému úřadu

Fyzické nebo právnické osoby

Nařízení přiznává každé fyzické a právnické osobě (tj. také správcům a zpracovatelům) právo na účinnou soudní ochranu (tj. podání žaloby) vůči právně závaznému rozhodnutí dozorového úřadu, které se jí týká. Účelem tohoto prostředku právní ochrany je soudní přezkum pravomocného rozhodnutí dozorového úřadu, pokud se dotčená osoba domnívá, že je nesprávné.

Osoba dotčená pravomocným rozhodnutím dozorového úřadu jej může napadnout žalobou u příslušného soudu. Rozhodnutí se může týkat také výkonu vyšetřovacích, nápravných a povolovacích pravomocí dozorovým úřadem nebo odmítnutí či zamítnutí stížností. Napadnout však nelze opatření dozorových úřadů, která nejsou právně závazná, jako jsou stanoviska dozorového úřadu nebo jím poskytované poradenství. Řízení proti dozorovému úřadu by mělo být zahájeno u soudů toho členského státu, v němž je daný dozorový úřad zřízen.

Má-li daný soud informaci, že před příslušným soudem v jiném členském státě je vedeno řízení týkající se stejného zpracování,¹ soud jej kontaktuje pro ověření informací. Pokud se v jiném členském státě či státech taková soudní řízení konají, mohou všechny soudy, u nichž nebylo řízení zahájeno jako první, svá řízení přerušit, a to zřejmě až do pravomocného skončení takového řízení.² Dané soudy se také mohou na návrh některé zúčastněné strany prohlásit za nepříslušné, a to ve prospěch soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první a za předpokladu, že spojení takových řízení je podle právního řádu posledně uvedeného soudu možné.³

¹ Například řízení se stejným předmětem týkajícím se zpracování stejným správcem nebo zpracovatelem, nebo se stejným důvodem žaloby.

² Viz čl. 11 odst. 2 Nařízení; zásada zabraňující konat souběžně tatáž soudní řízení v různých členských státech a popř. je skončit protikladnými rozhodnutími.

³ Viz čl. 81 odst. 3 Nařízení.

Podle recitálu 143 má také každá fyzická nebo právnická osoba, případně i dotčený dozorový úřad, který je adresátem těchto rozhodnutí, právo podat žalobu na neplatnost rozhodnutí Sboru u Soudního dvora EU.

Subjekty údajů

Podle Nařízení má každý subjekt údajů právo na účinnou soudní ochranu, tj. na podání žaloby proti dozorovému úřadu u příslušného soudu, pokud se dozorový úřad nezabývá stížností nebo pokud neinformuje subjekt údajů do tří měsíců o postupu v řešení stížnosti či o jeho výsledku. Účelem tohoto prostředku právní ochrany je poskytnout možnost nápravy proti nečinnosti příslušného dozorového úřadu.

Návrh na zahájení řízení se podává u soudu členského státu, v němž je daný úřad zřízen.

Pokud je zahájeno řízení proti rozhodnutí dozorového úřadu, kterému předcházelo stanovisko nebo rozhodnutí Sboru v rámci mechanismu jednotnosti, dozorový úřad toto stanovisko nebo rozhodnutí předloží soudu.

Právo na účinnou soudní ochranu vůči správci nebo zpracovateli

Podle Nařízení má každý subjekt údajů také právo podat žalobu u příslušného soudu, pokud se domnívá, že zpracováním jeho osobních údajů v rozporu s Nařízením byla porušena jeho práva.

Návrh na zahájení řízení proti správci či zpracovateli se podává u soudu členského státu, v němž má daný správce nebo zpracovatel provozovnu. Návrh je možno podat také u soudů členského státu, kde má subjekt údajů své obvyklé bydliště, s výjimkou případů, kdy je správce nebo zpracovatel orgánem veřejné moci některého členského státu, který jedná v rámci výkonu veřejné moci.

Právo na náhradu újmy a odpovědnost

Nařízení dále přiznává každému (nejen subjektu údajů), kdo v důsledku porušení Nařízení utrpěl hmotnou či nehmotnou újmu, právo obdržet od správce nebo zpracovatele náhradu způsobené újmy. Subjektem povinným k náhradě bude správce nebo zpracovatel, a to podle skutkových okolností případu.

Odpovědnost správce a zpracovatele za způsobenou újmu je vymezena následovně:

- Každý *správce* zapojený do zpracování je odpovědný za újmu, kterou způsobí zpracováním v rozporu s Nařízením.
- Na druhé straně *zpracovatel* je za újmu způsobenou zpracováním odpovědný pouze v případě, že nesplnil povinnosti stanovené Nařízením konkrétně pro zpracovatele, nebo že jednal nad rámec zákonných pokynů správce nebo v rozporu s nimi.
- Pokud je do téhož zpracování zapojen více než jeden správce nebo zpracovatel, nebo správce i zpracovatel společně, a pokud nesou odpovědnost za jakoukoliv škodu způsobenou daným zpracováním, je každý správce nebo zpracovatel odpovědný za celou újmu, společně a nerozdílně. To znamená, že subjekt údajů je oprávněn uplatnit nárok na náhradu újmy u kteréhokoliv subjektu. Správce nebo zpracovatel, který nahradil způsobenou újmu v celé výši, má právo žádat od ostatních správců nebo zpracovatelů zapojených do téhož zpracování vrácení části náhrady, která odpovídá jejich podílu na způsobené újmě.

Správce nebo zpracovatel se mohou odpovědnosti za újmu zprostit, pokud prokáží, že nenesou žádným způsobem odpovědnost za událost, která ke vzniku újmy vedla.

Soudní řízení na náhradu újmy se zahajují u soudů příslušných podle práva členského státu, v němž má správce nebo zpracovatel provozovnu. Návrh na zahájení řízení je možno podat také u

soudů členského státu, kde má subjekt údajů své obvyklé bydliště, s výjimkou případů, kdy je správce nebo zpracovatel orgánem veřejné moci některého členského státu, který jedná v rámci výkonu veřejné moci.

Co dále

Kromě samozřejmého dodržování povinností, které Nařízení správcům a zpracovatelům ukládá v souvislosti se zpracováním osobních údajů, by měli správci i zpracovatelé důsledně a podrobně smluvně upravit svá vzájemná práva a povinnosti a z toho vyplývající odpovědnostní vztahy.

Vzhledem k solidární odpovědnosti za celou újmu vůči poškozenému subjektu a vzhledem k mezinárodní povaze právních vztahů je důležité věnovat pozornost monitorování právní existence a ekonomického postavení zúčastněných subjektů, signalizaci vůči nim zahájených řízení a zajištění a efektivní náhradě poměrné části uhrazené újmy ostatními správci či zpracovateli.

Další informace

Recitály 141 - 147

Články kapitoly VIII

Kontaktní osoba

Pro další informace prosím kontaktujte:

Česká republika:

JUDr. Jaroslav Srb
Advokát

Tel.: +420 220 251 111
Mobil: +420 731 609 510

jaroslav.srb@bapol.cz

Slovensko:

JUDr. Helga Maďarová,
CIPP/E
Advokátka | Certified Intl.
Privacy Professional/Europe

Tel.: +421 220 251 311
Mobil: +421 917 092 076

helga.madarova@bapol.sk